

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobkyně: **B. K.**

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 125 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. srpna 2023, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové dne 20. 12. 2023 domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 23. srpna 2023, č. j. X, kterým tato zamítla námitky žalobkyně a potvrdila námitkami žalobkyně napadené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 8. 2023, č. j. X.
2. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla zamítnuta žádost žalobkyně o starobní důchod pro nesplnění podmínek § 31 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o důchodovém pojištění“). Podstata tohoto zamítavého rozhodnutí spočívá v závěru prvoinstančního správního orgánu, se

kterým se ztotožnil i žalovaný, že žalobkyně nesplnila zákonné podmínky pro přiznání starobního důchodu, konkrétně nezískala potřebnou dobu pojištění.

II. Obsah žaloby

3. Obsah žaloby byl poměrně stručný, nicméně bylo možné z něj dovodit, jaké žalobní námitky žalobkyně vznáší, tedy proti čemu brojí a s čím v napadeném rozhodnutí nesouhlasí. Byť tak výslovně neuvedla, bylo z žaloby rovněž zcela zřejmé, čeho se (implicitně) domáhá, tedy zrušení napadeného rozhodnutí.
4. Konkrétně žalobkyně v žalobě žádala o přezkoumání a stanovení dne jejího odchodu do předčasného důchodu. Dále žádala o přezkoumání nezapočítané náhradní doby pojištění k její odpracované době pro nárok na starobní důchod.

III. Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná ve svém vyjádření nejdříve shrnula právní úpravu relevantní pro posouzení žádosti žalobkyně o starobní důchod.
6. Dále uvedla, že žalobkyně dne 8. 11. 2022 uplatnila u OSSZ Hradec Králové žádost o přiznání starobního důchodu před dosažením důchodového věku s datem přiznání a výplatou dávky ode dne 31. 12. 2022. Samotná žádost byla u OSSZ sepsána dne 13. 4. 2023. Podáním ze dne 17. 4. 2022 žalobkyně požádala o změnu data přiznání výplaty starobního důchodu na 18. 4. 2023 s tím, že datum přiznání dávky zůstává stejné. Současně žádala o uznání výchovy dvou dětí pro stanovení důchodového věku.
7. Důchodový věk žalobkyně při uznání výchovy dvou dětí činí 62 let a 8 měsíců, tohoto věku dosáhne dne 16. 7. 2024. Potřebná doba pojištění žalobkyně pro nárok na tzv. předčasný starobní důchod podle ustanovení § 31 zákona o důchodovém pojištění činí 35 roků, popř. 30 roků doby pojištění uvedené v ustanovení § 11 a § 13 odst. 1 téhož zákona.
8. Jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění, žalobkyni byla pro nárok na starobní důchod v období od 1. 9. 1976 do 30. 12. 2022 zhodnocena doba pojištění v rozsahu 12 361 dnů, což odpovídá 33 rokům a 316 dnům pojištění. Pro nárok na starobní důchod a pro stanovení výše její procentní výměry získala 11 874 dnů, tj. 32 roků a 194 dnů pojištění (§ 29 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění). Při zhodnocení doby pojištění uvedené v ustanovení § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tedy bez zápočtu náhradních dob, žalobkyně získala 9 924 dnů, tj. 27 roků a 69 dnů pojištění (§ 29 odst. 3 písm. a) zákona o důchodovém pojištění). Žalobkyně tak nezískala potřebnou dobu pojištění, nárok na přiznání starobního důchodu podle ustanovení § 31 zákona o důchodovém pojištění jí tedy nevznikl. Žalovaná o nároku žalobkyně rozhodla na základě podkladů a evidenčních listů nacházejících se v její evidenci a dále podle ověřených údajů uvedených v žádosti.
9. S ohledem na to navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Učinil tak bez nařízení jednání,

neboť účastníci řízení s tím vyslovili souhlas postupem dle § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. O věci usoudil následovně.

11. Na úvod předesílá, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, čj. 2 Afs 37/2012-47; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
12. Připomíná rovněž, že dle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. soud přezkoumává napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Ohledně této problematiky odkazuje na závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78: „... je třeba současně zdůraznit, že správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. Proto také, jak výše uvedeno, musí vymezení žalobního bodu - a setrvání na těchto mezích i v dalších fázích řízení - garantovat zásadu rovnosti účastníků řízení; stanoví tak i žalovanému meze jeho obrany, tedy to, k čemu se má vyjádřit a k čemu má předložit protiargumenty. Jestliže žalobní bod těmto požadavkům vyhovuje, je projednání způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně - v mezích této formulace - v průběhu řízení dále doplněn. K tomu je ale třeba dodat, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“
13. Dále krajský soud konstatuje, že obdobně jako správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích, také on považuje za vhodné ocitovat ta zákonná ustanovení, která jsou pro posouzení žádosti žalobkyně o starobní důchod, potažmo pro posouzení důvodnosti žaloby, důležitá.
14. Podle ustanovení § 29 odst. 1 písm. k) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 35 let a dosáhl důchodového věku po roce 2018.
15. Podle ustanovení § 29 odst. 3 písm. a) zákona o důchodovém pojištění pojištěnec, který nesplňuje podmínky stanovené odstavci 1 písm. g) až k) citovaného ustanovení, má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl důchodového věku po roce 2014 a získal aspoň 30 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 téhož zákona.
16. Podle ustanovení § 29 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění se do doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle odstavce 1 písm. b) až k) a odstavce 2 písm. b) až f) náhradní doby pojištění, s výjimkou náhradních dob pojištění uvedených v § 5 odst. 2 písm. c), d) a h) a v § 102 odst. 5 a 6 a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996, započítávají pouze v rozsahu 80 %; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.

17. Podle ustanovení § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku, jestliže získal dobu pojištění stanovenou podle § 29 odst. 1 nebo odst. 3 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí nejvýše
- a) 3 roky, pokud jeho důchodový věk je nižší než 63 let,
 - b) 5 roků, pokud jeho důchodový věk činí alespoň 63 let a dosáhl věku alespoň 60 let.
18. Podle ustanovení § 31 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění starobní důchod podle odstavce 1 se přizná nejdříve ode dne podání žádosti o přiznání tohoto důchodu. Za den vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1 se považuje den, od něhož je tento důchod přiznán.
19. Podle ustanovení § 32 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se u pojištěnců narozených v období let 1936 až 1977 důchodový věk stanoví podle přílohy k tomuto zákonu. Stanoví-li se podle této přílohy důchodový věk s přičtením kalendářních měsíců, považuje se za důchodový věk dosažený v posledním přičteném kalendářním měsíci v den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce; neobsahuje-li takto určený měsíc takový den, považuje se za důchodový věk ten věk, který je dosažen v posledním dni posledního přičteného kalendářního měsíce.
20. A nyní již k projednávané věci. Žaloba obsahovala 2 žalobní body. Prvým z nich se žalobkyně domáhala po soudu stanovení data odchodu do předčasného důchodu, kdy podle ní ČSSZ Hradec Králové měla stanovit odchod do předčasného důchodu na duben 2023, ale ČSSZ Praha na základě stejných podkladů měla stanovit odchod do předčasného důchodu na srpen 2025.
21. Pokud jde o skutkový stav věci, ten popsala žalovaná přesně ve svém vyjádření k žalobě (viz bod 6. tohoto rozsudku), proto na tento popis krajský soud odkazuje.
22. Krajský soud zdůrazňuje, že z obsahu ať už prvoinstančního, či následně druhostupňového rozhodnutí, žalobkyní v žalobě uváděná data neplynou. Správní orgány se v nich zabývaly (a zcela po právu) otázkou, kdy žalobkyně dosáhne důchodového věku. Prvostupňový správní orgán uzavřel, že žalobkyně s ohledem na shora citovaná ustanovení dosáhne důchodového věku v 62 letech a 8 měsících při zohlednění výchovy 2 dětí (tedy 16. 7. 2024). Tento závěr potvrdila žalovaná i ve vyjádření k žalobě.
23. Je pravdou, že v druhostupňovém rozhodnutí žalovaná uvedla, že důchodový věk žalobkyně činí 64 roků a 2 měsíce, tedy že jej dosáhne 16. 1. 2026. Žalovaná ovšem vycházela z předpokladu (s ohledem na obsah správního spisu s největší pravděpodobní mylného), že žalobkyně vychovala pouze 1 dítě (viz první odstavec na str. 2 napadeného rozhodnutí). K takovým nesouladům by v rozhodnutích prvního a druhého stupně docházet nemělo, jsou totiž v účastnících řízení schopny (a důvodně) vyvolat pocit, že správní orgány v posouzení té které důležité otázky nejsou jednotné, a účastník neví, který závěr že má být vlastně tím správným. To možná bylo i hlavním důvodem podání předmětné žaloby.
24. Tento rozpor však nakonec není pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí významný. I kdyby totiž bylo vycházeno z předpokladu (zřejmě správného a pro

- žalobkyni výhodnějšího), že žalobkyně vychovala 2 děti, stejně by zákonem vyžadovanou potřebnou dobu pojištění pro vznik nároku na starobní důchod nesplnila.
25. Předně – není sporu o tom, (a tuto skutečnost nikterak nezpochybňuje ani žalobkyně), že potřebná doba jejího pojištění pro vznik nároku na tzv. předčasný starobní důchod podle ustanovení § 31 zákona o důchodovém pojištění činí 35 roků, popř. 30 roků doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 téhož zákona.
26. Dále - správní rozhodnutí obou stupňů (jakož i vyjádření k žalobě) poukazují na skutečnosti, které plynou ze správního spisu, a to že žalobkyni byla pro nárok na starobní důchod v období od 1. 9. 1976 do 30. 12. 2022 zhodnocena doba pojištění v rozsahu 12 361 dnů, což odpovídá 33 rokům a 316 dnům pojištění. Pro nárok na starobní důchod a pro stanovení výše jeho procentní výměry získala 11 874 dnů, tj. 32 roků a 194 dnů pojištění (viz § 29 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění). Při zhodnocení doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tedy bez zápočtu náhradních dob, žalobkyně získala 9 924 dnů, tj. 27 roků a 69 dnů pojištění (viz § 29 odst. 3 písm. a) zákona o důchodovém pojištění).
27. Správnost těchto skutkových zjištění a z nich plynoucích právních závěrů žalobkyně v žalobě žádným relevantním konkrétním tvrzením nezpochybnila. Domáhá se v podstatě „jenom“ toho, aby soud přezkoumal, zda-li jsou tato skutková zjištění a z nich plynoucí právní závěry skutečně správné, sama s žádným tvrzením o nesprávnosti či nezákonnosti závěrů správních orgánů nepřichází.
28. Krajský soud po seznámení se s obsahem správního spisu, zejména tedy s obsahem osobního listu důchodového pojištění žalobkyně, který tvoří přílohu prvoinstančního rozhodnutí, uzavírá, že se musí ztotožnit se závěry správních orgánů obou stupňů, že ze shora uvedených důvodů žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění, a že jí proto nárok na přiznání starobního důchodu podle ustanovení § 31 zákona o důchodovém pojištění dosud nevznikl. A v souvislosti s tím znovu opakuje, že žalobkyně údaje obsažené v jejím osobním listu důchodového pojištění žádným relevantním způsobem nezpochybnila. Správní orgány tedy neměly nejmenší důvod z nich nevycházet.
29. Prvá žalobní námitka tak není důvodná.
30. Ve druhé žalobní námitce žalobkyně žádala o přezkoumání nezapočítané náhradní doby pojištění k její odpracované době pro nárok na starobní důchod. Nepřišla však s žádným konkrétním tvrzením, potažmo ani nedokládala, že by jí správní orgány nějakou konkrétní náhradní dobu pojištění nezapočítaly nebo započítaly chybně.
31. Písemné podklady, které žalobkyně učinila přílohou svého podání z 28. 1. 2024 adresovaného krajskému soudu, jsou obsaženy z valné většiny ve správním spise. Kromě jediného – písemného protokolu z 13. 2. 2023 sepsaného o průběhu jednání žalobkyně na Úřadu práce ČR v souvislosti s její žádostí o příspěvek na živobytí. Co by měl ale tento podklad dokazovat ohledně problematiky náhradních dob pojištění v případě žalobkyně, není soudu z jeho obsahu zřejmé, jeho předložení nikterak neodůvodnila ani žalobkyně. Krajský soud proto nenařizoval ve věci jednání za účelem provedení důkazu touto listinou, nepovažoval ji pro posouzení důvodnosti žaloby za relevantní.
32. Krajský soud proto uzavírá, že z obsahu správního spisu neplyne, že by správní orgány stran posouzení otázky náhradních dob pojištění v případě posouzení žádosti žalobkyně pochybily. Ani druhou žalobní námitku tak důvodnou neshledal.

33. Pro úplnost zdejší soud uvádí, že si povšiml, že třetí odstavec odspoda na str. 2 napadeného rozhodnutí se v něm nachází s největší pravděpodobností omylem (navíc), neboť nemá skutkovou ani právní souvislost se zbývajícím obsahem odůvodnění. Ani tato skutečnost ale nemá na závěr o zákonnosti napadeného rozhodnutí, resp. o správnosti posouzení žádosti žalobkyně o starobní důchod žádný vliv.
34. Krajskému soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou zamítnout v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.

V. Náhrada nákladů řízení

35. O nákladech řízení bylo rozhodnuto v první řadě s přihlédnutím ke znění § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci tak neúspěšná žalobkyně právo na náhradu nákladů řízení nemá.
36. Úspěšné žalované ovšem nárok na náhradu nákladů řízení rovněž nepřisluší, a to s přihlédnutím ke znění § 60 odst. 2 s. ř. s., podle něhož shora citované ustanovení odstavce 1 neplatí, mělo-li by být přiznáno právo na náhradu nákladů řízení správnímu orgánu (mimo jiné) ve věcech důchodového pojištění. Navíc nutno zdůraznit, že žalovaná žádné náklady řízení ani neuplatňovala. Proto bylo rozhodnuto způsobem uvedeným ve výroku II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 13. února 2024

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce